

rovnání, jak je komise navrhuje, a vůbec každého činu, kterým by se neshoda mohla ztížit nebo prodloužit.

V tomto ustanovení se setkáváme s principem vyjádřeným v čl. 33, odst. 3, Generálního aktu o pokojném vyřizování mezinárodních sporů.

Posléze čl. XIV. smlouvy stanoví, že po dobu smírčího řízení budou členové komise dostávatí odměnu, jejíž výše bude stanovena společnou dohodou sporných stran. Každá z nich ponese své vlastní náklady a přispěje rovným dílem na společné výdaje a odměny.

8. Aby se Jihoamerickému protiválečnému paktu dostalo co nejširšího uplatnění, obsahuje čl. XVI. smlouvy předpis, podle něhož mohou ke smlouvě přistoupiti *všechny státy*, a to tak, že složí příslušnou přístupní listinu v ministerstvu zahraničních věcí a kultu Argentinské republiky, které to oznámí ostatním zúčastněným státům. Smlouvu podepsaly všechny státy latinské Ameriky, Spojené státy americké ratifikovaly svůj přístup dne 27. června 1934 a přístupní listinu složily dne 10. srpna 1934.¹⁰⁾ Ke smlouvě přistoupila též Itálie a Španělsko. Také ČSR přistoupila k novému paktu, a to dne 18. dubna 1935, arci s jistými výhradami.

Zákon o sociální bezpečnosti ve Spojených státech amerických.*

Dne 14. srpna 1935 podepsán byl prezidentem Rooseveltem zákon o sociální bezpečnosti; prezident Roosevelt prohlásil, že tento zákon je nejdůležitějším ze všech opatření, která byla učiněna za jeho úřadování. Zákon zřizuje Radu sociální bezpečnosti a zavádí spolkový systém starobních důchodů; při tom se jim poskytují subvence systémům, které si zřídily nebo zřídí jednotlivé státy pro podporování nezaměstnaných a pro vyplácení nepovinných důchodů, jakož i pro sociální péči a veřejné zdravotnictví jednotlivých států.

Rada sociální bezpečnosti skládá se z předsedy a ze dvou dalších členů, které jmenuje prezident Spojených států k návrhu a se schválením senátu; funkční období je šestileté, při čemž se po každých dvou letech vyměňuje třetina. Rada sociální bezpečnosti je především pověřena — spolu s úřadem pokladu — přímou správou starobních důchodů, které vypočítává a přiznává, kdežto úřad pokladu je vyplácí. Rada schvaluje systémy starobních důchodů, zavedené jednotlivými státy, dále také odškodnění nezaměstnaných a péči o slepce. Rada má též studovati nejdůležitější otázky sociálně pojišťovací a sociálně politické.

Zákon zavádí dále systém *spolkových starobních důchodů*, které přiznává všem osobám, které pracují za plat ve Spojených státech, nebo na

¹⁰⁾ Report of the delegates of the United States of America to the Seventh International Conference of American States, 1934, str. 191.

*) Podle přednášky, proslovené v československém rozhlase v proinci m. r.

lodích, jež plují pod vlajkou Spojených států, s výjimkou některých kategorií zaměstnaneckých, jako zemědělského dělnictva a pod. Nárok na starobní důchod vzniká dovršením 65. roku věku; důchod vyplácí se v měsíčních částkách, které činí určité procento nebo také část procenta celkové roční mzdy, při čemž platí zásada, že ke mzdě nad 3.000 dolarů ročně se nepřihlíží. Důchody uhrazuje stát. K úhradě výdajů, které státu vzniknou, zavádí zákon nové poplatky, které postihují jak zaměstnavatele, tak i zaměstnance; zaměstnavatelům se ukládá nový poplatek, t. zv. fiskální, poplatek stíhající zaměstnance, je poplatkem z příjmu. Výše poplatků je odstupňována podle výše mzdy zaměstnancovy, při čemž maximální výše mzdy, na níž se poplatek vztahuje, shoduje se s maximální výší mzdy, která se běře v úvahu při vyměřování důchodu, t. j. 3.000 dolarů při zaměstnání u těchto zaměstnavatelů v době jednoho roku. Poplatky mají jednotnou sazbu; v rozpočtovém roce 1936—1937 činí tato sazba 1% a bude vždy po třech letech zvyšována o $\frac{1}{2}\%$ až do roku 1949, kdy dosáhne výše 3%. Poplatky odvádějí se státní pokladně stejně, jako ostatní daňové příjmy a vybírá je spolkový úřad pro vnitřní příjmy, který určí způsob jejich vybírání tak, aby bylo zaručeno nejen jejich řádné placení, nýbrž také kontrola poplatníků.

Zákony téměř všech států mají *ustanovení o t. zv. pensích nepovinných*; jsou to pense starobní, pense pro matky a pense slepecké. Zákon o sociální bezpečnosti poskytuje federální subvence jednotlivým státům, aby mohly platit důchody starcům, matkám a slepčům, pokud tyto systémy budou schváleny Radou sociální bezpečnosti a pokud těchto subvencí bude třeba ku plnění předsevzatých úkolů. Aby jednotlivé státy mohly obdržeti federální subvenci pro své systémy, je třeba, aby tyto systémy schválila Rada sociální bezpečnosti. Podmínkou schválení je, aby systém splňoval podmínky, stanovené zákonem; tyto podmínky jsou stanoveny jako minimální, takže státy mají možnost upravit je i příznivěji. Výše subvencí jednotlivým státům ve prospěch důchodů starobních a slepeckých rovná se polovině částek, které platí z tohoto titulu jednotlivý stát s určitým omezením co do maxima subvence.

Zákon o sociální bezpečnosti poskytuje také *subvence jednotlivým státům pro sociální služby a veřejné zdravotnictví*. Péči o zdraví matek a dětí je ročně věnováno 3.800.000 dolarů, které budou rozděleny jednotlivým státům, při čemž má být vždy zvláště přihlédnuto ke krajům, kde je veliká bída. Na péči o děti neduživé má být věnováno ročně 2.850.000 dolarů, které budou rozděleny mezi státy. Pro péči o děti bez domova a opuštěné má být věnováno 1.500.000 dolarů ročně, pro odbornou převýchovu dospělých invalidů, 1.938.000 dolarů ročně, a ku podpoře a rozšíření veřejných zařízení zdravotnických částka 8.000.000 dolarů ročně. Všecky tyto částky rozdělí se každoročně mezi jednotlivé státy.

Zákon o sociální bezpečnosti zavádí *nucenou péči států o nezaměstnané* a vybírání příspěvků k tomuto účelu od zaměstnavatelů. Od 1. ledna 1936 každý zaměstnavatel, jenž zaměstnává 8 nebo více zaměstnanců má platit roční příspěvek ve výši 1% ze součtu mzdy vyplacené zaměstnancům včetně všech naturálních dávek; příspěvek zvýší se od 1. ledna 1937 na 2%, od 1. ledna 1938 dále na 3%. Zaměstnavatel má právo sraziti si z tohoto příspěvku částku, kterou zaplatil některé pokladně na podporu nezaměstnaných, zřízené podle zákonodárství jednotlivého státu. Zákony jednotlivých států mohou zavést redukci příspěvků jednotlivých zaměstnavatelů podle toho, jak tito zaměstnavatelé stabilisují počet svých zaměstnanců. Zákon o sociální bezpečnosti zařazuje do rozpočtu ku podpoře nezaměstnaných částku 4 miliony dolarů pro prvý rok, částku 49.000.000 dolarů pro všecky další roky; z těchto částek budou vypláceny subvence jednotlivým státům. Tyto státy musí upravit své systémy pomoci v nezaměstnanosti

podle směrnic, které stanoví zákon o sociální bezpečnosti a musí dosíci schválení Rady sociální bezpečnosti.

Zákon o sociální bezpečnosti možno prohlásiti za největší a nejvýznamnější z děl moderní sociální politiky poválečné doby, který celé zákonodárství Spojených států v oboru sociální politiky unifikuje a staví na pevnou základnu.

Dr. Alois Jindřich.

Zprávy.

Dva presidenti. Odešel do soukromí největší Čechoslovák, jenž svému národu vybojoval státní suverenitu a ukázal další směrnice a cíle. Vzdal se nejvyššího úřadu ve státě veliký vůdce a učitel. Byl učitelem i při závěrečném aktu svého veřejného působení. Tentokrát učitelem v otázce střídání generací, dnes tak ožehavé. Odešel přes prosby všech, kteří věděli, že je symbolem a zárukou.

Na uprázdněný úřad byl zvolen nejvěrnější žák a apoštol velikého mistra. Na velitelský můstek vstupuje muž v plné životní síle. Muž, jemuž minulost a schopnosti jsou zárukou, že bude důstojným pokračovatelem svého velikého předchůdce, ale i náležitým demokratickým partnerem silných osobností diktatorských a autoritativních režimů v blízkém i vzdálenějším sousedství. V letech příštích půjde totiž o mnoho.

Ta okolnost, že se při této změně v nejvyšším úřadě republiky neukázala v národě jednota důstojná vážnosti chvíle, překvapila asi nejméně právě oba presidenty. Neboť oni jsou především realisty a vědí, že by se naprostou jednotností Čechoslováků patrně porušil sociologický zákon a staletá tradice tohoto národa, který lze v tomto směru zlepšovati jen postupně.

—n—

ZE SBÍRKY ZÁKONŮ A NAŘÍZENÍ. Nařízení č. 205 stanoví nové celní přírázky na obilí; pod čís. 213 bylo vyhlášeno paušalování daně z obratu na koloniální zboží. Nař. č. 215 zkrátilo lhůty k přiznání k dani činžovní do 31. prosince, k ostatním daním pak do 31. ledna; vyhláška č. 217 se týká zákonných přírážek k daním přímým na Slovensku, nařízení č. 222 pak zdravotní přírázky pro rok 1936. — Pod č. 206 byla vyhlášena závaznost kolektivní smlouvy v textilním průmyslu. — Nařízením č. 207 byla zřízena další oddělení okresních soudů pro spory pracovní, pod čís. 209 pak vyhlášena úprava trestních okresů ve věcech daňových. — Vyhláška ministra financí č. 208 se týká poskytování úvěru do ciziny, vyhláška č. 211 opatření Národní banky o platech do Itálie, č. 212 šekových výplat poštovní spořitelny ve Vídni a čís. 223 opatření Národní banky o zákazu vyvážení československá platidla. — Nařízením č. 210 byla prodloužena účinnost předpisů o zaopatření trvalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém. — Nařízení č. 214 povoluje zpracovávání ječmene a melasy na líh. — Pod čís. 216 byly vyhlášeny další ratifikace mezinárodní úmluvy o potírání penězokazectví, pod č. 218 pak rozšíření platnosti úmluvy s Velkou Británií o civilním řízení též na území Skotska. — Vyhláška č. 219 se týká vydání nových bankovek po 1000.— Kč. — Naří-